

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2To/107/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3823010564
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3823010564.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a Mgr. Jána Odnogu na verejnom zasadnutí konanom dňa 18. januára 2024 prejednal odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom D. E. F., t. č. vo výkone väzby v ÚVV Ilava, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/61/2023 zo dňa 04.10.2023 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovaného A. B. zamietá, pretože nie je dôvodné.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/61/2023 zo dňa 04.10.2023 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) bol obžalovaný A. B. uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák., pretože

dňa 04.04.2023 v čase približne okolo 15.50 h na Zdravotníckej ulici v Prievidzi viedol rozhovor s G. H. a I. J., kde okolo nich prechádzala poškodená G. G., nar. XXXX, ktorú G. H. požiadala o finančný príspevok na chlieb, následne poškodená vytiahla zo svojej tašky peňaženku a G. H. dala 3 eurá, keď si poškodená chcela svoju peňaženku vložiť naspäť do tašky, priskočil k nej obžalovaný a snažil sa jej peňaženku vytrhnúť z ruky, čo sa mu však nepodarilo, nakoľko poškodená sa bránila a peňaženku držala pevne v oboch jej rukách, následne poškodenú chytil oboma jeho rukami za kabát v oblasti hrudníka a sotil ju, poškodenej sa podlomili nohy, spadla na zem a vtedy jej obžalovaný peňaženku z rúk vytrhol a utekal preč, čím poškodenej spôsobil škodu vo výške 270 eur a povrchové zranenia, ktoré si vyžiadali lekárske ošetrenie, pričom vzhľadom na výzor poškodenej mu muselo byť zrejmé, že sa jedná o osobu prestarnutého veku.

Bol za to odsúdený podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. k), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák.

Tento citovaný rozsudok však nenadobudol právoplatnosť, pretože ho obžalovaný napadol odvolaním, ktoré zahlásil do všetkých jeho výrokov priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní ihneď po jeho vyhlásení.

Obžalovaný v písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu uviedol, že uznal vinu za to, že poškodenej vytrhol a odcudzil peňaženku v momente, keď komunikovala s inými osobami (Farkašovou a Šándorovou). Tento svoj čin úprimne oľutoval a poškodenej už v prípravnom konaní nahradil ňou vyčíslenú škodu. Tiež bolo preukázané, že v čase skutku bol pod veľkým vplyvom alkoholu a pervitínu, a preto si ani dôsledne nemohol pamätať na jeho priebeh. Preto je pre neho neznáma aj odpoveď na otázku, prečo trestnú činnosť spáchal. Zrejme len v zlom stave, v akom sa nachádzal, pod vplyvom alkoholu a drog registroval peňaženku v ruke poškodenej, vytrhol jej ju a ušiel preč. Poškodenú zároveň nevnímal ako osobu vyššieho veku, nevedomoval si jej osobe vôbec. Voči poškodenej ale nepoužil

násilie pri odcudzení peňaženky (poukázal na jej spontánnu výpoveď na hlavnom pojednávaní), čo nemožno vyvodiť ani z kamerového záznamu. Išlo o moment prekvapenia, ktorý poškodená nečakala. K výpovediam poškodenej a obidvoch svedkýň na hlavnom pojednávaní, vrátane odstraňovania rozporov v ich výpovediach z prípravného konania, uviedol, že ich výsluchy sa v prípravnom konaní (po vznesení obvinenia) uskutočnili v čase jeho zadržania, bez toho, aby sa ich mohol zúčastniť on alebo jeho obhajca, nakoľko ten mu bol ustanovený až po týchto výsluchoch (teda výsluchy neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom). Svedkyne účelovo vypovedali o tom, že napadol poškodenú a zvalil ju oboma rukami na zem. Ich nepravdivé tvrdenia sú rozporné so spontánnymi tvrdeniami poškodenej. Podľa ustálenej súdnej praxe sa za lúpež nepovažuje neočakávané, prekvapujúce vytrhnutie vecí z rúk poškodeného, pričom v takom prípade ide (len) o trestný čin krádeže. Má za to, že sa voči poškodenej dopustil teda len krádeže. Spôsob konania, ktorým odcudzil poškodenej peňaženku, aj s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých ku skutku došlo, vrátane stavu, v akom sa nachádzal, nepochybne nie je typickým pre zločin lúpeže. Úkon, ktorým vytrhol poškodenej peňaženku, nesmeroval voči jej osobnej slobode, ktorú neporušil a ani neohrozil. Tento úkon smeroval len voči veci, ktorú mala poškodená pri sebe (ktorú jej vytrhol). Nebolo napokon jednoznačne preukázané ani to, že vyšší vek poškodenej (ako chránenej osoby) bol dôvodom, pre ktorý sa rozhodol trestný čin (na nej) spáchať. Pritom znalec pripustil, že jeho ovládacie schopnosti boli znížené, teda konal v stave tzv. zníženej príčetnosti. Súd prvého stupňa navyše nezobral do úvahy tú skutočnosť, že nielenže prišiel tragicky a náhle o partnerku a matku jeho syna, čím je veľmi negatívne poznačený, ale je aj žiteľom svojho 12-ročného syna (dodal, že syn je zverený starej matke z dôvodu jeho práce v zahraničí) Jeho dlhodobý pobyt vo väzení za skutok, ktorý nezanechal žiadne závažnejšie následky, nie je celkom v súlade s účelom trestu podľa § 34 Tr. zák., s prihliadnutím práve aj na to, že by mal veľmi negatívne a neprimerané následky na jeho najbližšiu osobu. Vytkol z tohto dôvodu súdu prvého stupňa, že nepoužil u neho ani zmierňovacie ustanovenie Trestného zákona, ak „videl“ v jeho konaní zločin lúpeže. Navrhol, aby odvolací súd z dôvodov podľa § 321 ods. 1 písm. b), c), d), e) Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a aby ho pri (ním navrhovanej) úprave skutku (skutkovej vety) uznal vinným len z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. d) Tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody v prvej polovici trestnej sadzby.

Obžalovaný sám v písomných dôvodoch odvolania ešte dodal, že súd prvého stupňa dostatočným spôsobom neskúmal jeho osobnosť, a to minimálne tým, že si nevyžiadal na neho hodnotenie z ústavu na výkon väzby (navrhol preto v tomto smere doplniť dokazovanie pred odvolacím súdom). Rovnako sa nezaoberal tou skutočnosťou, že sa podieľal na výchove svojho maloletého syna, ktorého má v opatere jeho svokra. So synom má aj silné puto.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní v konečnom návrhu:

- prítomný prokurátor krajskej prokuratúry uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za zákonný a správny s tým, že tento reaguje aj na odvolacie námietky obžalovaného; preto navrhol, aby odvolací súd odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol,
- obhajca obžalovaného sa v celom rozsahu pridržiaval konečného návrhu uvedeného v písomných dôvodoch odvolania a navrhol, aby odvolací súd uložil obžalovanému primeraný trest, zohľadňujúci všetky okolnosti uvádzané v odvolaní, pretože uložený trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov považujú za neprimeraný,
- obžalovaný súhlasil s tým, čo uviedol jeho obhajca a dodal, že je mu to všetko ľúto a prosí odvolací súd o zhovievavosť.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. na verejnom zasadnutí preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku (o vine i treste), ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

*** K procesnému postupu ***

Pokiaľ ide o procesný postup orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu prvého stupňa, odvolací súd sám nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Obžalovaný síce namietal procesný postup orgánov činných v trestnom konaní v tom smere, že výsluchy poškodenej G. G. (ďalej len „poškodená“) a oboch svedkýň G. H. a I. J. (ďalej len „svedkyne“) v prípravnom konaní neboli vykonané kontradiktórnym spôsobom, avšak odvolací súd neprisvedčil týmto jeho odvolacím námietkam z týchto dôvodov:

Obžalovaný už v procesnom postavení obvineného na svojom výsluchu v prípravnom konaní vyhlásil, že nevyužíva právo podľa § 213 Tr. por. zúčastniť sa na vyšetrovacích úkonoch, netrval na tom, aby bol o nich vyzrotený, a nežiadal byť prítomný na výsluchoch ani ďalších úkonoch. Ďalej konkrétne do zápisnice vyhlásil, že sa nechce osobne zúčastniť na výsluchu poškodenej, ktorý sa uskutočnil dňa 14.04.2023 o 10:00 hod. Napokon obžalovaný (ani jeho obhajca) pri záverečnom preštudovaní spisu nežiadal zopakovať žiadne dôkazy, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní, a nemal žiadne návrhy na doplnenie dokazovania.

Odvolací súd tiež dodáva, že výrok o vine v napadnutom rozsudku nebol odôvodnený výlučne na základe výpovedí poškodenej a svedkýň z prípravného konania, pretože tieto boli pred súdom prvého stupňa na hlavnom pojednávaní aj vypočuté (obžalovaný i jeho obhajca mali možnosť klásť im otázky a vyjadriť sa k ich výpovediam), pričom o vine obžalovaného svedčili aj ďalšie na hlavnom pojednávaní vykonané dôkazné prostriedky (najmä kamerový záznam zachytávajúci priebeh stíhaného skutku).

*** K výroku o vine ***

Rovnako odvolací súd nemal žiadne výhrady k zákonnosti a odôvodnenosti odvolaním obžalovaného napadnutého výroku o vine.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky dostupné a potrebné dôkazy na objasnenie skutkového stavu, ktoré mu umožnili vo veci spravodlivo rozhodnúť v súlade s § 2 ods. 10 Tr. por. Napokon všetky tieto dôkazy súd prvého stupňa správne, presvedčivo a logicky vyhodnotil jednotlivo, ako aj v ich súhrne tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Tr. por. teda správne zistil skutkový stav rozhodný pre právne posúdenie skutku a majúci význam pre rozhodnutie vo veci samej.

Odvolací súd ďalej zistil, že súd prvého stupňa v odôvodnení napadnutého rozsudku v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. uviedol všetky skutočnosti, ktoré vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov, ktoré vykonal na hlavnom pojednávaní, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejme aj to, ako sa súd prvého stupňa vyrovnal s obhajobou obžalovaného, t.j. prečo neuveril jeho obrane, že sa voči poškodenej nedopustil vyššie konštatovanej trestnej činnosti, pre ktorú ho aj v konečnom dôsledku potom uznal za vinného.

So zreteľom na vykonané dôkazy, na ktoré súd prvého stupňa poukázal v písomnom odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré na seba nadväzujú, navzájom sa podporujú a tiež dopĺňajú, nemal ani odvolací súd žiadne pochybnosti o vierohodnosti a správnosti skutkových zistení, ale aj záverov súdu prvého stupňa vo vzťahu k právnej kvalifikácii takto ustáleného konania obžalovaného, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Odvolací súd vzhľadom k odvolacím námietkam obžalovaného uvádza nasledovné:

· Vo všeobecnosti k trestnému činu lúpeže

Podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Objektom trestného činu lúpeže je kumulatívne záujem na ochrane osobnej slobody človeka v zmysle slobody rozhodovania a majetok, ktorého sa chce páchatel' zmocniť.

Objektívna stránka spočíva aj v použití násillia, pričom táto činnosť slúži páchatel'ovi ako prostriedok na prekonanie kladeného alebo očakávaného odporu napadnutej osoby. Nie je teda podmienkou, aby napadnutý (poškodený) kládol aj odpor.

Podľa § 122 ods. 7 Tr. zák. trestný čin je spáchaný násillím, ak páchatel' použije na jeho spáchanie fyzické násillie proti telesnej integrite inej osoby alebo ak je spáchaný na osobe, ktorú páchatel' uviedol do stavu bezbrannosti ľst'ou, alebo ak páchatel' použil násillie proti veci inej.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že násilím je aj také konanie páchatel'a, ktorým tento použije na spáchanie trestného činu fyzické násilie proti telesnej integrite inej osoby, teda vlastne voči telu obeť. Je potrebné, aby išlo o aktívne konanie páchatel'a, a toto konanie musí byť v konečnom dôsledku trestné (musí naplňať znaky niektorej zo skutkových podstát trestného činu). Z hľadiska naplnenia formálnych znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže intenzita násilia vôbec nerozhoduje (ani výnimočne malá intenzita násilia nie je dôvodom na posúdenie konania páchatel'a ako trestného činu krádeže).

Dôležitou podmienkou na vznik trestnoprávnej zodpovednosti pre trestný čin lúpeže je to, že násilie musí byť uskutočnené ešte pred zmocnením sa veci. Trestný čin lúpeže je dokonaný už v tom okamihu, keď páchatel' použije násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci.

Z ustálenej súdnej praxe ďalej vyplýva, že násilím nemožno rozumieť neočakávané vytrhnutie veci z ruky (napr. obyčajné rýchle vytrhnutie kabelky z ruky a následný útek). Za násilie je však možné považovať také konanie páchatel'a, pri ktorom prekonáva odpor napadnutého napríklad tým, že vecou myká, resp. ak napadnutý pevne zvierá vec a snaží sa klásť odpor, ktorý páchatel' prekonáva napríklad tým, že vecou myká (k tomu porovnaj R 19/1972, R 1/1980).

Zmocnením sa veci znamená, že páchatel' odníme vec z dispozície oprávnenej osoby, čím získa možnosť voľne s vecou nakladať s vylúčením toho, kto ju mal dosiaľ vo svojej moci. Nie je pritom rozhodujúce, ako páchatel' s vecou naloží, či si ju privlastní alebo ju bude prechodne užívať, prípadne ju zničí. Trestný čin lúpeže nevyžaduje aj úmysel páchatel'a prisvojiť si vec.

Na naplnenie znakov skutkovej podstaty trestného činu lúpeže sa vyžaduje aj to, aby sa páchatel' za použitia násilia snažil zmocniť cudzej veci. Musí ísť teda vždy o vec, ktorá je vo vzťahu k páchatel'ovi cudzou vecou. Napokon nie je rozhodujúca ani hodnota veci, ani skutočnosť, či poškodenému vznikla nejaká majetková škoda.

Subjekt je všeobecný, páchatel'om môže byť ktorákoľvek trestne zodpovedná fyzická osoba.

Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmyselné zavinenie. Úmysel páchatel'a sa musí vzťahovať na použitie násilia, ktorým chce prekonať či znemožniť odpor napadnutej osoby, pre ktorý sa inak veci nemôže zmocniť, ako aj na snahu zmocniť sa cudzej veci.

· Konkrétne k prejednávanej veci

Odvolací súd v prvom rade konštatuje, že nebolo akýchkoľvek pochybností o tom, že obžalovaný bol na mieste činu a že „zobral“ poškodenej jej peňaženku, pričom aj odvolacie námietky obžalovaného v podstate smerovali len do iného právneho posúdenia (spôsobu) jeho konania – teda či použil/nepoužil voči poškodenej pred zmocnením sa veci násilie a či trestný čin spáchal/nespáchal v súvislosti s vekom poškodenej ako chránenej osoby.

Odvolací súd ďalej uvádza, že sa preskúmaním veci stotožnil so závermi súdu prvého stupňa, ak tento v súvislosti s obranou obžalovaného, že voči poškodenej nepoužil násilie, dospel k tomu, že všetci priami svedkovia stíhaného skutku (poškodená i svedkyne) túto jeho obranu vyvrátili. Aj keď sa v ich výpovediach vyskytli určité rozpory alebo nezrovnalosti, ani odvolací súd ich nepovažoval za natoľko významné.

Najmä z výpovede poškodenej podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne vyplýva, že poškodená držala svoju peňaženku pevne v oboch svojich rukách a snažila sa voči obžalovanému klásť odpor, ale obžalovaný ju premohol silou, ktorú využil aj pri mykaní s touto vecou (išlo o jeho aktívne konanie), čo inak potvrdzuje aj kamerový záznam. Vyplýva z neho, že obžalovaný sa preukázateľne s poškodenou „naťahoval o jej peňaženku“ (držali ju obaja v rukách po istý čas a ani jeden z nich ju nechcel pustiť z rúk), až keď sa obžalovanému nepodarilo vytrhnúť túto peňaženku z rúk poškodenej, po čom následne z miesta činu ušiel a po čom poškodená spadla na zem. Vyššie uvedené skutkové zistenia potom vylučujú, že by išlo zo strany obžalovaného (len) o neočakávané vytrhnutie veci z ruky poškodenej.

Takéto konanie obžalovaného (napadnutie inej osoby) mu pritom nie je vôbec cudzie, ak to vyplýva z jeho predchádzajúcej súdnej trestnosti. Navyiac bolo aj znalecky zistené, že takéto súdom prvého stupňa ustálené konanie obžalovaného nebolo v rozpore s črtami jeho osobnosti. Obžalovaný práve naopak takto konal v súlade so svojou osobnostnou štruktúrou, ktorej súčasťou sú aj impulzívne črty.

Naplnený bol podľa názoru odvolacieho súdu aj kvalifikačný znak – spáchanie činu na chránenej osobe, keď existovala súvislosť medzi protiprávnym konaním obžalovaného a vyšším vekom poškodenej ako chránenej osoby.

Podľa § 188 ods. 2 písm. d) Tr. zák. odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 na chránenej osobe.

Podľa § 127 ods. 3 Tr. zák. osobou vyššieho veku sa na účely tohto zákona rozumie osoba staršia ako šesťdesiat rokov.

Podľa § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák. chránenou osobou sa rozumie osoba vyššieho veku.

Podľa § 139 ods. 2 Tr. zák. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby.

Naposledy citované zákonné ustanovenie určuje, že chránená osoba ako kvalifikačný znak skutkovej podstaty trestného činu sa nepoužije v prípade, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, vekom alebo stavom chránenej osoby. Inak povedané – motívom páchatelovho trestného činu musí byť práve postavenie, vek či stav poškodeného, resp. obeť trestného činu. Musí existovať súvislosť medzi páchatelovým protiprávnym konaním a postavením chránenej osoby.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že poškodená v čase spáchania stíhaného skutku jednoznačne navonok (pre kohokoľvek) „vyzerala“ ako osoba staršia ako šesťdesiat rokov (dokonca aj oveľa staršia, v čase spáchania skutku mala skoro 84 rokov), pričom obžalovaný práve preto u nej predpokladal aj menší odpor (teda že už nie je natoľko fyzicky zdatná, aby sa mohla účinne brániť jeho náhlemu útoku). K tomu je potrebné dodať, že obžalovaný po istý čas poškodenú a svedkyne pozoroval, bol v ich tesnej blízkosti, pričom svedkyne boli oproti poškodenej vekovo mladšie a len poškodená vytiahla z tašky peňaženku, čo obžalovaný aj využil. Napokon podľa znaleckých záverov mal obžalovaný rozpoznávacie schopnosti plne zachované a jeho ovládacie schopnosti mohli byť znížené len ľahko vo forenzne nevýznamnej miere (odvolací súd neprisvedčil odvolacej námietke obžalovaného, že spáchal trestný čin v stave zmenšenej príčetnosti, nakoľko znalec ustálil, že bol schopný rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a bol schopný toto konanie ovládať). Intoxikácia viacerými návykovými látkami v čase spáchania stíhaného skutku nemala podstatný vplyv na schopnosť obžalovaného adekvátne vnímať realitu (v jeho konaní neboli známky narušeného kontaktu s realitou).

Všetky usvedčujúce dôkazy vytvárali dostatočnú logickú reťaz dôkazov svedčiacich o vine obžalovaného bez tých najmenších pochybností. Tieto dôkazy dostatočne vyvracali aj obranu obžalovaného, ktorú v konaní prezentoval, a preto odvolací súd nemohol prisvedčiť žiadnej z jeho odvolacích námietok.

Odvolacie námietky obžalovaného považoval odvolací súd v zásade len za opakovanie jeho argumentov (obranu) prezentovaných na súde prvého stupňa, s ktorými sa tento náležite vysporiadal a ktoré ani odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

Vyššie uvedené skutočnosti sú len tie najdôležitejšie, ktoré považoval odvolací súd za potrebné uviesť vzhľadom na odvolaciu argumentáciu obžalovaného vo vzťahu ku skutkovým a právnym záverom súdu prvého stupňa, pričom s podrobnejším odôvodnením v tomto smere odkazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd totiž poukazuje na to, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého stupňa a súdu druhého stupňa tvoria jednotu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu vykonané dokazovanie na súde prvého stupňa preto svedčilo pre jediný možný záver, a to ten, že obžalovaný proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci a čin spáchal na chránenej osobe – osobe vyššieho veku. Nepochybne teda obžalovaný svojím konaním

popísaným v skutkovej vete napadnutého rozsudku naplnil skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Tr. zák.

*** K výroku o treste ***

Pokiaľ ide o výrok o treste, odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vychádzal z účelu trestu a zásad uvedených v ustanovení § 34 Tr. zák. a správne prihliadol na všetky skutočnosti dôležité z hľadiska jeho ukladania, predovšetkým na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti nápravy. Napokon zohľadnil aj to, že trest má postihovať iba páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Súd prvého stupňa správne u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. k) Tr. zák. (dobrovoľne nahradil spôsobenú škodu) a zároveň aj jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák. (bol už za trestný čin odsúdený), a preto pri určovaní druhu a výmery trestu vychádzal zo základnej trestnej sadzby trestu odňatia slobody podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., ktorá bola 7 až 12 rokov. Pritom trest ukladaný v takejto trestnej sadzbe musí byť zo zákona vždy nepodmienečný (§ 34 ods. 6, § 49 ods. 1 a § 51 ods. 1 Tr. zák.).

Súdom prvého stupňa uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, teda na samej dolnej hranici trestnej sadzby, ako aj pri absencii odvolania prokurátora podaného v neprospech obžalovaného (odvolací súd teda ani nemohol obžalovanému uložiť prísnejší trest), považoval odvolací súd za primeraný i spravodlivý, a to z týchto dôvodov:

Aj podľa názoru odvolacieho súdu trest odňatia slobody v takejto výmere zabezpečí ochranu spoločnosti tým, že obžalovanému predovšetkým zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (prvok represie), vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život (prvok individuálnej prevencie), a súčasne ďalších potencionálnych páchatel'ov odradí od páchania trestných činov (prvok generálnej prevencie). Zároveň takýto trest vyjadruje aj jeho morálne odsúdenie spoločnosťou.

Treba zdôrazniť, že u obžalovaného „vystupuje“ do popredia prvok represie, pretože v minulosti už nepodmienečný trest odňatia slobody vykonával (vo výmere 4 mesiace ho vykonal dňa 13.03.2020). Obžalovaný už bol v minulosti opakovane súdne trestaný, pričom v prípade 4 odsúdení sa na neho už hľadí, ako keby nebol odsúdený. Zvyšné 2 odsúdenia bez takýchto účinkov (nezahladené) sa týkali spáchania úmyselných trestných činov výtržníctva, ublíženia na zdraví a nebezpečného vyhrážania, teda v podstate jeho výtržnickeho správania (konania) namiereného voči inej osobe/iným osobám. Navyiac z pohľadu hodnotenia osoby obžalovaného bolo nemenej významné aj ďalšie zistenie, že v minulosti bol postihovaný pre rôznorodé priestupky rovnako výtržnickej povahy (poškodenie cudzej veci, hrubé správanie či vulgárne správanie voči iným osobám).

Možnosti nápravy obžalovaného a jeho schopnosť viesť na slobode riadny život preto považuje odvolací súd prakticky za sťažené. Jeho konanie v prejednávanej veci, napriek predošlým uloženým a vykonaným sankciám, v podstate „vygradovalo“ do spáchania zločinu lúpeže ako doposiaľ najzávažnejšieho trestného činu, pre ktorý bol odsúdený.

Znalec tiež zistil, že konanie obžalovaného, ktoré viedlo k spáchaniu stíhanej trestnej činnosti, vyplývalo predovšetkým zo štruktúry jeho osobnosti a súviselo so spôsobom jeho života, kde významnú úlohu zohrával abúzus psychoaktívnych látok. Požité psychoaktívne látky mali delibrujúce účinky na správanie a konanie obžalovaného. Avšak o takomto účinku psychoaktívnych látok na seba mal obžalovaný pred spáchaním stíhaného skutku dostatočné vedomosti, s ich konzumáciou mal totiž bohaté predchádzajúce skúsenosti. Znalec zistil u obžalovaného syndróm závislosti od viacerých psychoaktívnych látok (psychostimulanciá, alkohol, heroín, kanabinoidy), pričom u obžalovaného v minulosti absentovala kritickosť k tejto závislosti a motivácia k liečbe.

Odvolací súd vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam, ako aj vzhľadom k postojom obžalovaného v prejednávanej veci (priznal len spáchanie skutku, nie však vinu pre spáchanie trestného činu, pre ktorý bol uznaný vinným) napokon nedospel k záveru, že by vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery obžalovaného použitie trestnej sadzby podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. bolo pre neho neprimerane

prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti bude postačovať aj trest kratšieho trvania (§ 39 ods. 1 Tr. zák.).

Ak obžalovaný namietal aj to, že nebolo prihliadané na jeho starostlivosť o maloletého syna, k tomu odvolací súd dodáva, že aj podľa vyjadrení obžalovaného sa jeho maloletý syn v čase spáchania stíhaného skutku nenachádzal v jeho starostlivosti, ale v starostlivosti inej osoby – starej matky (svokry obžalovaného).

Na vyššie uvedených záveroch či úvahách by nezmenilo nič ani to, ak by odvolací súd doplnil dokazovanie a vyžiadal si na obžalovaného hodnotenie z ústavu na výkon väzby, ako sa toho obžalovaný domáhal v písomných dôvodoch svojho odvolania (ani kladné hodnotenie ústavu na výkon väzby by podľa názoru odvolacieho súdu nebolo dostatočným dôvodom na mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 1 Tr. zák.). Preto odvolací súd takýto jeho návrh na doplnenie dokazovania na verejnom zasadnutí odmietol.

Zaradenie obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ako o tom rozhodol súd prvého stupňa, bolo dané tým, že v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu už bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin. Miernejšie zaradenie obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody sa odvolaciemu súdu nejavilo ako dôvodné.

Z takto rozvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že napadnutý rozsudok je vecne správny a zákonný, a preto odvolanie obžalovaného podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.